

TÜSİAD

**1976 Yılında
Özel Kesim Sanayi Sektöründe
Gelişmeler
ve 1977 Yılına ait
Bekleyişler**

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

**Türk
Sanayicileri
ve
İş Adamları
Derneği**

**1976 YILINDA ÖZEL SEKTÖR
İMALAT SANAYİİ**

İSTANBUL

OCAK 1977

(Yayın No: TÜSİAD-T/77.1.43)

Cumhuriyet cad. Dörtler Apt. No. 18/2 Elmadağ - İstanbul, Tel. : 46 24 12

1976 YILINDA ÖZEL KESİM
SANAYİ SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER
VE
1977 YILINA AİT BEKLEYİŞLER

Açıklama	1
Anketin Kapsamı	2
1976 Yılında İşlerin Genel Gidişi	3
Alınan Siparişler	5
Kapasite Kullanımı	5
Üretim	7
Satışlar	7
Stoklar	7
Kredi Olanakları ve Kullanımı	8
Kârlılık	8
Ham Madde İthal Olanakları	9
Maliyetler	9
Üretimde Sorunlar	11
İhracat	11
Yatırımlar	12
Yatırımda Sorunlar	13
Geçen Yıl Ne Bekleniyordu?	
Ne Oldu?	14
Bekleyişler	15

1976 YILINDA ÖZEL KESİM
SANAYİ SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER

Açıklama

1. TÜSİAD tarafından 1974 yılından buyana son üç yıldır, devamlı olarak yılın son iki ayı içinde, o yılki eğilimleri ve gelecek yıla ilişkin bekleyişleri tesbit etmek için bir eğilim anketi çalışması yapılmaktadır.
2. Türkiye'nin bütün bölgelerinden ve değişik sektörlerden büyük imalat sanayiindeki kuruluşlara gönderilen 1.500 dolayındaki anket formundan TÜSİAD'a geri gelenler bilgisayar ile değerlendirilerek sonuçları açıklanmaktadır.^{1/}
3. TÜSİAD tarafından düzenlenen "1976 Yılına Değerlendirme Anketi" Türkiye'nin bütün bölgelerinden ve değişik sektörlerinden örnek-leme yolu ile seçilen firmalara gönderilmiştir. Alınabilen 326 cevap içinden 314 cevap değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

	Firma Sayısı	%
Adana	26	8.3
Ankara	12	3.8
Eskişehir	18	5.7
İstanbul	139	44.3
İzmir	71	22.6
Kayseri	20	6.4
Diğer	28	8.9
Toplam	314	100.0

4. Cevap veren şirketlerin ciro toplamaları 90 milyar TL.dolayındadır. Bu rakam özel kesim büyük imalat sanayii üretiminin yaklaşık olarak % 40'ı dolayındadır.

^{1/} Bu yayın aynı konudaki çalışmaların üçüncüsünün sonuçlarını vermektedir. Bundan önceki yayınlar şunlardır:

- 1974 Yılında Özel Kesim Sanayi Sektöründeki Gelişmeler ve 1975 Yılına Ait Bekleyişler, Ocak 1975, 20 S.
- 1975 Yılında Özel Kesim Sanayi Sektöründeki Gelişmeler ve 1976 Yılına Ait Bekleyişler, Ocak 1976, 18 S.

5. İstihdam açısından ise anket kapsamındaki şirketlerin çalıştırdıkları işçi sayısı 165 bin dolayındadır. Ankete dahil şirketler toplam özel kesim büyük imalat sanayii istihdamının yaklaşık % 33'ünü temsil etmektedir.
6. Anket kapsamındaki firmaların harcamalarının, 1976 yılında özel kesimin imalat sanayiinde gerçekleştirilen yatırım harcamaları içindeki payı % 40 dolayındadır.

Anketin Kapsamı

7. Ankete cevap veren firmaların cirolarına göre dağılımı:

Ciro (Milyon TL.)	Firma Sayısı	%
Cevapsız	13	4.1
- 5	10	3.2
5- 10	17	5.4
10- 50	62	19.8
50-100	69	22.0
100-250	68	21.7
250-500	40	12.7
500+	35	11.1
Toplam	314	100.0

8. Ciroları 100 milyon liranın üzerinde olan kuruluşlar, cevap veren firmaların % 45.5'ini oluşturmaktadır.
9. 250'den fazla işçi çalıştıran kuruluşların cevap veren firmalar içindeki payı ise % 43.3'tür.

İşçi Sayısı	Firma Sayısı	%
Cevapsız	13	4.1
- 50	33	10.5
51- 100	41	13.1
101- 251	91	29.0
251- 500	54	17.2
501-1000	43	13.7
1000+	39	12.4
Toplam	314	100.0

10. Ankete cevap veren firmaların sektörler itibariyle dağılımı ise şöyledir:

Sektörler	Firma Sayısı	%
Gıda-İçki	42	13.4
Dokuma	43	13.7
Kimya	13	4.1
Petrol ve Kömür Türemleri	1	0.3
Lastik-Plastik	1	0.3
Seramik	2	0.6
Cam	6	1.9
Çimento ve benzeri	14	4.5
Metal Ana Sanayii	30	9.6
Madeni Eşya	6	1.9
Makina İmalat	35	11.2
Elektrik Makinaları	12	3.8
Taşıt Araçları	18	5.7
Diğer Sektörler	91	29.0
Toplam	314	100.0

1976 Yılında İşlerin Genel Gidişi

11. (1976 Yılında İşleriniz Genel Olarak Nasıldı?) sorusuna verilen cevapların işçi sayısına göre dağılımı şöyledir:

İşçi Sayısı	Geri	Aynı	İyi
- 50	18.2	27.3	54.6
51- 100	20.5	30.8	48.7
101- 250	14.3	23.1	62.6
251- 500	16.7	14.8	68.5
501-1000	16.7	26.2	57.1
1000+	15.4	28.2	56.4

12. Genellikle 251-500 işçi çalıştıran kuruluşlar 1976 yılını iyi geçirmişlerdir. Bunları 101-250 işçi çalıştıranlar takip etmektedir. 50'den az ve 1000'den fazla işçi çalıştıran kuruluşlar işlerin dışında pek memnun görünmemektedirler.

13. Ciroya göre ise 1976 yılını iyi geçiren firmalar 500 milyondan daha yüksek ciroları olanlardır. Bu firmalara ilâveten ciroları 5-10 milyon arasında olan küçük firmalar da 1976 yılını iyi geçirmişlerdir. 5 milyondan az cirosu olan firmalarla 10 ilâ 250 milyon cirosu olan firmalar 1976 yılında işlerin gidişinden nisbi olarak memnun değildir.

Ciro (Milyon TL.)	Geri	Aynı	İyi
- 5	30.0	40.0	30.0
5- 10	17.7	11.8	70.6
10- 50	14.8	31.2	54.1
50-100	19.1	19.1	61.8
100-250	19.1	23.5	57.4
250-500	12.8	23.1	64.1
500+	5.7	17.1	77.2

14. 1976 yılının 1974 ve 1975 yılları ile mukayeseli durumu şöyledir:

Yılın Genel Değerlendirmesi

	1974 %	1975 %	1976 %
Cevapsız	2.6	0.8	1.6
Çok Geri	5.5	2.3	1.3
Geri	26.7	10.2	14.6
Aynı	25.4	28.5	23.2
İyi	27.1	43.7	52.9
Çok İyi	12.4	8.7	6.4

15. 1976 yılının 1974 ve 1975'e kıyasla nisbi olarak daha olumlu geçtiği anlaşılmaktadır.
16. 1974 yılında firmaların % 39.5'i işlerin iyi gittiğini belirtmişken 1975 yılında firmaların % 52.4'ü ve 1976 yılında ise firmaların % 59.3'ü işlerin iyi gittiğini belirtmişlerdir.
17. 1976 yılında genel değerlemede 1975 yılına göre avantajını kaybeden sektörler gıda, kimya, elektrik makine ve araçları sektörleridir. Fakat cirolar açısından ağırlıklı değerlemeye göre 1976 yılı firmalar için 1975'den daha başarılı olmuştur.

18. 1976 yılında sektörler itibariyle işlerin genel değerlendirilmesi (çok iyi: 5.00, iyi: 4.00, orta: 3.00, geri: 2.00, çok geri: 1.00 puan üzerinden) 1975 ile karşılaştırmalı olarak şöyledir:

	1976	1975
Gıda	3.342	4.081
Dokuma	3.372	2.070
Kimya	3.462	3.829
Çimento vb.	4.077	3.552
Makina	3.706	3.261
Elektrik Mak.	3.583	3.850
Taşıt Araçl.	3.500	3.663
Diğer	3.457	3.197
Ciroya göre ağırlık	3.634	3.521

Alınan Siparişler

19. Firmaların alınan siparişlerle ilgili değerlendirmeleri ve 1976 yılına ilişkin değerlemelerin 1974 ve 1975 yılı ile karşılaştırılması şöyledir:

	1976	1975	1974
- Siparişlerinin azaldığını belirtenler	§10.33	§12.9	§28.8
- Siparişlerinin aynı kaldığını belirtenler	§21.00	§22.9	§30.3
- Siparişlerinin arttığını belirtenler	§68.67	§64.2	§41.7

20. 1976 yılında alınan siparişler genellikle artmıştır. Fakat artış oranı bir yıl önceye göre daha sınırlı olmuştur.

Kapasite Kullanımı

21. Özel sektör imalat sanayii kuruluşlarından ankete cevap verenlerde 1976 yılında sektörler itibariyle ağırlıklı kapasite kullanımı % 83.2 oranındadır. Bu oran geçen yılki kapasite kullanımının üzerinde. (1975'de kapasite kullanımı % 71.1 idi)
22. Cevap veren kuruluşların ağırlıklı değerlendirmesine göre % 90'nın üzerinde kapasite kullanımında geçen yıllara kıyasla büyük artış görülmektedir.

	1974	1975	1976
% 70'den az kapasite kullananlar	44.6	39.9	25.98
% 70'den fazla kapasite kullananlar	55.4	60.1	74.02
Ağırlıklı kapasite kullanımı		71.1	83.29

23. Kapasite kullanımına ilişkin dağılım şöyledir:

Kapasite Kullanımı	1974	1975	1976
%50'den az	12.5	11.0	3.50
51 - 60	14.2	10.6	6.50
61 - 70	17.9	17.5	8.50
71 - 80	21.7	20.7	11.33
81 - 90	17.5	17.9	11.17
91 -100	16.3	22.3	59.00
Toplam	100.0	100.0	100.00

24. Sektörler itibariyle 1976 ve 1974-1975 yılı ortalama kapasite kullanımı oranları ise aşağıda gösterilmiştir.

Sektörler	1974	1975	1976
Gıda	70.5	74.4	78.68
Dokuma	73.0	76.1	83.10
Kimya	63.2	75.6	77.69
Çimento	78.3	79.7	87.14
Metal Eşya	75.0	68.2	74.33
Makina	67.5	72.4	75.16
Elektrik Mak.	69.0	71.4	85.00
Taşıt Araçları	73.5	74.2	85.29

25. Bütün sektörlerde genellikle kapasite kullanımında iyileşmeler vardır. Fakat doküma, çimento, makine, elektrik makine ve aletleri ve taşıt araçları sektörlerinde 1976 yılında kapasite kullanımındaki olumlu gelişme dikkati çekmektedir.

Üretim

26. 1976 yılında özel sektör imalat sanayiinde ankete cevap veren firmaların üretimlerindeki gelişmelere ilişkin cevapların ağırlıklı değerlendirmesine göre sonuç şöyledir:

	1976	1975	1974
- Üretim azalışından söz eden firmaların payı	% 8.85	%17.5	%20.9
- Üretimin aynı kaldığından söz eden firmaların payı	21.03	17.5	32.0
- Üretim artışından söz eden firmaların payı	70.12	65.0	47.1

1976 yılında üretimde genel bir artış vardır.

Satışlar

27. Gene ağırlıklı değerlendirmeye göre 1976 ve 1974-1975 yıllarında satışlar aşağıdaki şekilde gelişmiştir:

	1976	1975	1974
- Satışların azaldığını belirten firm.payı	%8.85	%15.6	%30.0
- Satışların aynı kaldığını belirten firm.payı	21.03	17.6	24.7
- Satışların arttığını belirten firmaların payı	70.12	66.8	45.3

28. 1976 yılında satışlar artmış fakat bu artış 1974-1975 dönemindeki gelişme kadar olmamıştır.

Stoklar

29. 1976 yılında ankete cevap veren firmalarda ham madde stoklarında geçen yıla benzer gelişme, mamul madde stoklarında nisbi bir artış dikkati çekmektedir:

Firmaların Cevapları	Ham madde Stokları		Mamul Stokları	
	1976	1975	1976	1975
Azaldı	%20.07	%25.1	%25.35	%31.9
Aynı	40.14	35.4	42.25	44.4
Arttı	39.79	39.5	32.40	23.4

- 1/ Bilgisayar sonuçlarında üretim ve satışlara ait değerler birbirine benzer çıkmıştır. Bu sonuç şüphe ile karşılanmış kartlar tekrar değerlendirilmiştir. Bu kere görülmüştür ki, verilen cevapların ağırlıklı değerleri gerçekten bu iki konuda eşit durumdadır. Bu değerlerin sonucunun mamul stoklarında etkilemesi 1976 yılında mamul stoğunda büyük değişiklik olmaması gerekir.

Kredi Olanakları ve Kullanımı

30. 1976 yılında firmalar, 1975 yılına göre kredi olanaklarında genellikle bir duraklama olduğunu ortaya koymaktadırlar.

Kredi Olanakları			
	1976	1975	1974
Azaldı	89.03	8 8.4	839.4
Aynı	43.48	40.4	41.9
Arttı	47.49	51.2	18.7

Kredi Kullanımı		
	1976	1975
Azaldı	12.54	12.6
Aynı	34.24	31.5
Arttı	53.22	55.9

31. Bilindiği gibi banka kredilerindeki artış 1976 yılında 1975 yılındaki gelişmenin gerisinde kalmıştır.

Kârlılık

32. 1976 yılında firma kârlılığının nasıl bir eğilim gösterdiği konusundaki soruya verilen cevaplar ve bu cevapların önceki yıllardaki araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılması aşağıda verilmiştir.

Kârlılık	1976	1975	1974
Azaldı	34.90	41.9	42.9
Aynı	30.20	29.4	32.6
Arttı	34.90	28.6	24.5

Ham Madde İthal Olanakları

33. Özel kesim imalat sanayiinden ankete gelen cevaplardan üreticilerin doğrudan ham madde ithal olanaklarında bir yıl önceye göre küçük de olsa nisbi bir değişiklik ortaya çıktığı görülmektedir. Büyüyen genel ithalat hacmine rağmen sanayicilerin ham madde ithalatında bir yıl önceye göre zorluklarla karşılaştıkları anlaşılmaktadır.

<u>Ham Madde İthal Olanağı</u>		
	<u>1976</u>	<u>1975</u>
Azaldı	826.28	823.4
Aynı	51.65	53.2
Arttı	21.49	23.4

Maliyetler

34. 1976 yılında ham madde, işçilik giderlerindeki artışın 1975 yılındaki artışın üzerinde, buna karşı satış fiyatlarındaki artışın 1975 yılı dolayında olduğu görülmektedir.

	<u>1976</u>	<u>1975</u>	<u>1974</u>
Ham Madde	29.63	19.6	48.4
İşçilik	38.72	32.4	38.3
Satış Fiyatları	22.67	22.67	28.1

35. Ham madde fiyatlarındaki artışın yapısı şöyledir:

<u>Artış Oranları</u>	<u>1976</u>	<u>1975</u>	<u>1974</u>
% 20'ye kadar	48.1	63.6	12.0
% 21 - % 40	39.3	28.4	38.6
% 40'dan fazla	12.5	8.0	49.4

36. Ham madde fiyatlarındaki artış % 20 ve % 20-40 arasında yoğunluk göstermektedir.

37. İşçilik giderlerindeki artışın iç dağılımı geçmiş yıllara benzerlik göstermektedir.

Artış Oranları	1976	1975	1974
% 20'ye kadar	18.4	20.8	14.4
% 21 - % 40	55.3	49.4	57.3
% 40'dan fazla	26.3	29.8	28.3

38. Son üç yıldır işçilik ücretlerinde yıllık artışın % 20-40 arasında yoğunlaştığı % 40'dan fazla ücret artışlarında azımsanmayacak oranda olduğu anlaşılmaktadır.

39. 1975 yılında satış fiyatlarındaki artışın genellikle % 20'yi aşmadığı görülmektedir:

Artış Oranları	1976	1975	1974
% 20'ye kadar	70.5	81.7	51.5
% 21 - % 40	25.0	14.9	28.0
% 40'dan fazla	4.5	3.4	20.5

40. Satış fiyatlarındaki artış oranlarının %70'i % 20'den az, % 25'i % 20-40 arasındadır.

41. Maliyet ve fiyat artışlarının toplu dağılımı şöyledir.

Artış Oranları	Ham Madde Fiyatları		İşçilik Maliyetleri		Satış Fiyatı	
	% 1976	% 1975	% 1976	% 1975	% 1976	% 1975
%10'dan az	9.2	25.9	2.6	4.5	25.0	18.2
11-20	39.0	37.7	15.8	16.3	45.5	49.1
21-30	24.4	20.3	30.9	26.9	15.3	32.7
31-40	14.9	8.1	24.3	22.5	9.7	11.7
41-50	7.1	5.5	13.8	13.9	3.1	2.3
51-	5.4	2.5	12.5	15.9	1.4	1.0
Toplam	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Üretimde Sorunlar

42. 1976 yılında özel kesim imalat sanayiinde üretimde karşılaşılan sorunlar 1974 ve 1975 yılındakinden farklı ağırlık göstermiştir. Şöyle ki, 1974 yılında üretimde karşılaşılan sorunların önem sırası:

- 1.Kredi
- 2.Ham madde temini
- 3.Enerji
- 4.Talep dengesizliği
- 5.İşçi sorunu

şeklinde iken, bu sıralama 1975 yılında aşağıdaki şekli almış idi.

- 1.Enerji sorunu
- 2.Kredi sorunu
- 3.Ham madde temini
- 4.Fiyat kontrolü
- 5.Talep dengesizliği (özellikle tekstil sanayii ve yatırım malları üreten sanayi için)

1976 yılında sorunların önem sıralaması ise şöyledir:

- 1.Enerji sorunu
- 2.İşçi sorunu
- 3.Talep yetersizliği
- 4.Ham madde temini
- 5.Kredi sorunu
- 6.Fiyat kontrolü

43. İş barışındaki bozulma nedeniyle işçi sorununun 1976 yılında birden üretimle ilgili sorunların başına fırlaması önemli bir gelişmedir.

İhracat

44. Anket değerlemesine giren 314 firmadan 126'sı ihracat yaptığını belirtmiştir. Özel kesim imalat sanayiinde ihracat yapan firmaların yıl içinde gerçekleştirdikleri ihracat değerine göre dağılımı şöyledir:

İhracat Tutarı	1975		1976	
	Sayı	%	Sayı	%
Yapmadı	152	59.9	188	59.9
100.000	41	16.1	51	16.2
§ 100.001-§ 250.000	10	3.9	9	2.9
§ 250.001-§ 500.000	8	3.2	10	3.2
§ 500.001-§1.000.000	14	5.5	12	3.8
§1.000.000+	24	11.4	44	14.0
Toplam	254	100.0	314	100.0

45. 1976 yılında ihracat yapan 126 firmanın ihracat gelirleri toplamı yaklaşık 112 milyar dolar tutarındadır ki bu rakam 1976 yılı toplam sanayi ürünleri ihracatının yaklaşık % 25'ini oluşturmaktadır.
46. ihracat yapan firmaların ihracat konusunda karşılaştıkları sorunlar ise şöyle sıralanmaktadır:

	1.Derecede Önemli				2.Derecede Önemli				3.Derecede Önemli			
	1976		1975		1976		1975		1976		1975	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Dünya Fiyatlarının Düşüklüğü	52	26.3	66	41.7	29	21.3	26	23.0	22	19.6	12	13.2
Döviz Kurlarının Düşüklüğü	11	5.5	2	1.3	13	9.6	13	11.5	18	16.1	13	14.3
Vergi İadesinin Yetersizliği	24	12.1	17	10.8	28	20.6	20	11.7	20	17.9	23	25.3
Maliyetlerin Yüksek Olması	49	24.8	27	17.1	29	21.3	27	23.9	13	11.6	9	9.9
Üretim Kapasitesinin Sınırlılığı	30	15.2	22	13.9	18	13.2	8	7.1	19	17.0	17	18.7
Bürokratik Engeller	16	8.1	13	8.2	17	12.5	16	14.2	15	13.4	15	16.5
Diğer	16	8.1	11	7.0	2	1.5	3	2.7	5	4.5	2	2.2
Toplam	198	100.0	158	100.0	136	100.0	113	100.0	112	100.0	91	100.0

47. Görüleceği gibi ihracat gelişmesini engelleyen temel faktörlerin başında "gerçekçi kur" uygulamasının bir türlü sağlanamaması gelmektedir

Yatırımlar

48. Ankete cevap veren 314 özel sektör imalat sanayii kuruluşlarının 1976 yılı için programlanan toplam sabit sermaye yatırımı 8 milyar 975 milyon lira, buna karşı yıl sonuna kadar gerçekleştirilen harcama 6 milyar 870 milyon liradır. Ankete cevap veren kuruluşların 1976 yılında özel kesim imalat sanayiindeki toplam yatırımların yaklaşık % 40'ını gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır. Parasal gerçekleşme oranı 1976 yılında %85.07'dir. Ankete cevap veren firmalarda bu oran 1975 yılında % 81.7, 1974 yılında % 65.9 idi.
49. Ankete cevap veren firmalarda ağırlıklı fiziki yatırım gerçekleşmesi

oranının % 70.89 olduğu, (ankete cevap veren firmalarda bu oran 1975 yılında % 80.9, 1974 yılında % 54.1 idi) anlaşılmaktadır.

Yatırımlarda Sorunlar

50. Yatırımların gerek nakdi harcama ve gerekse fiziki gerçekleşme olarak programlanan rakamın altında kalmasının nedenleri olarak müteşebbislerin belirttikleri faktörlerin taşıdığı ağırlıklar arasında politik istikrarsızlığın 1976 yılında ikinci sıraya düştüğü, kredi sorununun başa geçtiği görülmektedir. Üçüncü sorun fiyat artışları olarak görülmektedir.

	1.Derecede Önemli				2.Derecede Önemli				3.Derecede Önemli			
	1976		1975		1976		1975		1976		1975	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Politik İstikrarsızlık	47	28.0	62	43.1	19	16.1	21	19.3	21	31.8	27	30.7
Talep Yetersizliği	9	5.4	15	10.4	11	9.3	21	19.3	14	15.9	17	14.3
Kredi Sorunu	59	35.1	35	24.3	33	28.0	20	18.4	10	11.4	9	10.2
Fiyat Artışları	18	10.7	14	9.7	23	19.5	20	18.4	13	14.8	8	9.1
Yatırım Malı Bulma Güçlüğü	15	8.9	6	4.2	14	11.9	11	10.0	11	12.5	16	18.2
Eleman Bulma Güçlüğü	4	2.4	2	1.4	12	10.2	15	13.6	7	8.0	11	12.5
Diğer	16	9.5	10	6.9	6	5.1	1	1.0	5	5.7	-	-
Toplam	168	100.0	144	100.0	118	100.0	109	100.0	88	100.0	88	100.0

1977 YILI İÇİN ÖZEL KESİM
SANAYİ SEKTÖRÜNDE BEKLEYİŞLER

Bekleyişler

51. 1977 yılı bekleyişlerine ilişkin cevaplar şöyle özetlenebilir:

- 1977 yılında talep ve üretim artışı devam edecektir.
- Hammadde ithalat talebi artacaktır.
- Hammadde fiyatları, işçilik maliyetleri ve bunların sonucu mamul madde fiyatlarındaki artış devam edecektir.
- İhracatta artış konusunda kötümser bir bekleyiş vardır. İhracatın aynı düzeyde kalacağı anlaşılmaktadır.
- Yatırım harcamalarının da aynı kalacağı, artmayacağı beklenmektedir.

52. Sanayicilerin 1977 yılında geçmiş yılların aksine ihracat ve yatırımlar konusunda olumsuz bekleyişle girmeleri ilginçtir.

1977 Yılı Bekleyişleri

	Azalacak	Aynı Kalacak	Artacak
Satışlar(miktar olarak)	5.2	19.8	74.9
Üretim(miktar olarak)	4.0	20.4	75.6
Hammadde Stokları(miktar olarak)	13.2	41.9	45.0
Mamul Stokları(miktar olarak)	17.5	51.2	31.2
Hammadde İthalatı	17.9	29.3	52.8
İhracat	9.0	40.7	50.3
Hammadde Fiyatları	0.3	10.7	89.0
Mamul Fiyatları	1.4	24.1	74.5
İşçilik Maliyetleri	-	1.8	98.3
Kredi Olanakları	4.2	56.0	39.8
Yatırımlar	17.2	30.3	52.0

Geçen Yıl Ne Bekleniyordu? - Ne Oldu?

53. TUSİAD'ın 1975 yılı sonunda yaptığı ankete cevap veren firmaların 1976 yılına ilişkin bekleyişleri ile 1976 yılının gerçekleşmesi genellikle büyük ölçüde tutarlıdır.
54. Bu tutarlılık eğilim anketlerindeki bekleyişlerin 1977 için güvenilir bir gösterge olacağına işaretler.
55. 1976 yılı için bir yıl önce yapılan tahminler ile gerçekleşen sonuçlar arasındaki tek farklılık ham madde ithalatının daha fazla artacağına ilişkin bekleyişin gerisinde kalan bir gerçekleşmedir.
56. 1976 yılı bekleyişleri ve gerçekleştirmeleri karşılaştırması:

	Azalacak		Aynı Kalacak		Artacak	
	Ger.	Bek.	Ger.	Bek.	Bek.	Ger.
Üretim	8.8	6.9	21.0	22.0	70.1	71.1
Hammadde Stokları	20.0	20.6	40.1	43.6	39.8	35.8
Mamul Stokları	25.3	23.9	42.2	53.1	32.4	23.0
Hammadde İthalatı	26.8	20.3	51.6	28.3	21.4	51.7
Kredi	9.0	7.2	43.4	48.7	47.4	44.1

CEVAPLAR, FIRMA ADI HIÇ BİR ŞEKİLDE BELİRTİLMEDEN
TOPLU DEĞERLENDİRMELER İÇİN KULLANILACAKTIR.

LÜTFEN EN GEC 1 ARALIK 1976 TARİHİNE KADAR DOLDURUP GERİ GÖNDERİNİZ.

**Türk
Sanayicileri
ve
İş Adamları
Derneği**

1976 YILINI DEĞERLENDİRME ANKETİ

Cumhuriyet cad. Dördüncü Apt. No. 16/2
Etiler - İstanbul, Tel.: 48 94 12

Lütfen her faaliyet kolu için ayrı bir form doldurunuz.

Bütün sorulara tam cevap vermeye çalışınız.

Aksi belirtilmedikçe her soru için cevabın karşısındaki kutuya bir X işareti koyunuz.

FAALİYET KOLU Lütfen açık ve ayrıntılı olarak belirtiniz. Örneğin, Otomotiv Sanayii yerine
Traktör Üretimi, ya da Kamyon Üretimi şeklinde yazınız.

CİROSU

- ☐ - 5 milyon TL
☐ 5 - 10 milyon TL
☐ 10 - 50 milyon TL
☐ 50 - 100 milyon TL
☐ 100 - 250 milyon TL
☐ 250 - 500 milyon TL
☐ 500 milyon TL'den çok

ÇALIŞTIRDIĞI İŞÇİ SAYISI

- ☐ - 50 kişi
☐ 51 - 100 kişi
☐ 101 - 250 kişi
☐ 251 - 500 kişi
☐ 501 - 1000 kişi
☐ 1000 kişiden çok

1. 1976 yılında işleriniz genel olarak nasıldı ?

- ☐ Çok Geri
☐ Geri
☐ Aynı
☐ İyi
☐ Çok İyi

2. Aldığınız siparişler ?
(miktar olarak)

3. Ham madde stokları ?
(miktar olarak)

4. Mamul madde stokları ?
(miktar olarak)

5. Kârlılık ?

6. Kredi olanakları ?

7. Kredi kullanımı ?

8. Hammadde ithalatı olanakları ?

Cok Azaldı
(% 20'den çok
azaldı)

Azaldı
(% 20 - % 5
arası)

Aynı
(% 5 - % 5
arası)

Arttı
(% 5 - % 20
arası)

Cok Arttı
(% 20'den çok)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

	Cok Azaldı (% 20'den çok azaldı)	Azaldı (% 20 - % 5 arası)	Aynı (% 5)	Arttı (% 5 - % 20 arası)	Cok Arttı (% 20 'den çok)
9.1976 yılı Üretim Miktarı ?	☐	☐	☐	☐	☐
10.1976 yılında satışlar ?	☐	☐	☐	☐	☐

KAPASİTE KULLANIMI

	%50'den az	%51-%60	%61-%70	%71-%80	%81-%90	%91-%100
11.1976 yılı kapasite kullanımı ?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Geçen yıl (1975) kapasite kullanımı ?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

MALİYET VE FİYAT ARTIŞLARI

	%10'dan az	%11-%20	%21-%30	%31-%40	%41-%50	%51'den çok
13. Ham madde fiyatlarındaki artış oranı ?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. İşçilik maliyetlerindeki artış oranı ?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Satış fiyatlarındaki artış oranı ?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ÜRETİMDE SORUNLAR

16. Üretimde ortaya çıkan sorunları önemlilik derecesine göre işaretleyiniz.

	En Önemli Sorun	İkinci Derecede Önemli sorun	Üçüncü Derecede Önemli sorun
Talep Yetersizliği	☐	☐	☐
Enerji Sorunu	☐	☐	☐
İşçi Sorunu	☐	☐	☐
Kredi Sorunu	☐	☐	☐
Ham madde temin güçlüğü	☐	☐	☐
Fiyat Kontrolü sorunu	☐	☐	☐
Diğer (kısaca yazınız)	☐	☐	☐

YATIRIMLAR

17. 1976 yılında ne kadar yatırım harcaması öngörmüştünüz ?
(Lütfen rakam olarak yazınız.)

milyon TL

18. 1976 yılı sonuna kadar yapacağınız yatırım harcaması toplamı ?

milyon TL

19. 1976 yılı için fiziki yatırım hedefini ne ölçüde gerçekleştirebileceksiniz ?

%

YATIRIMLARDA SORUNLAR

20. Yatırımlar, öngörülenden daha düşük olarak gerçekleşmiş ise, önemlilik derecesine göre sorunları işaretleyiniz.

	En Önemli Sorun	İkinci Derecede Önemli Sorun	Üçüncü Derecede Önemli Sorun
Politik İstikrarsızlık	☐	☐	☐
Talep Yetersizliği	☐	☐	☐
Kredi Sorunu	☐	☐	☐
Fiyat Artışları	☐	☐	☐
Yatırım Mali Bulma Güçlüğü	☐	☐	☐
Eleman Bulma Güçlüğü	☐	☐	☐
Diğer (kısaca yazınız)	☐	☐	☐

21. 1976 yılında ödeyeceğiniz toplam vergiler, geçen yıla (1975) oranla ne ölçüde değişecektir ?

- ☐ Azalacak
 ☐ Aynı kalacak (± %5)
 ☐ % 5 - % 10 artacak
 ☐ % 11 - % 20 artacak
☐ % 21 - % 30 artacak
 ☐ % 30 'dan çok artacak

(Toplam Vergiler, gelir ya da kurumlar vergileri ile üçüncü şahıslardan stopajda kesilen vergileri kapsamaktadır.)

22. 1976 yılında yaptığınız ihracat toplamı ?

- ☐ Yapmadı
 ☐ - \$ 100,000
 ☐ \$ 100,001 - \$ 250,000
 ☐ \$ 250,001 - \$ 500,000
☐ \$ 500,001 - \$ 1,000,000
 ☐ \$ 1,000,000 'dan çok

22 a. 1976 yılında yapılan ihracat geçen yıla oranla ne ölçüde değişti ?

- ☐ Çok azaldı
 ☐ Azaldı
 ☐ Aynı kaldı
 ☐ Arttı
 ☐ Çok Arttı

23. Bu yıl ihracat yaptığınız iseniz, ortaya çıkan sorunları, ihracat yapamadığınız iseniz nedenlerini önemlilik derecesine göre işaretleyiniz.

	En Önemli Sorun	İkinci Derecede Önemli Sorun	Üçüncü Derecede Önemli Sorun
Dünya fiyatlarının düşüklüğü	☐	☐	☐
Döviz kurlarının düşüklüğü	☐	☐	☐
Vergi tadesinin yetersizliği	☐	☐	☐
Maliyetlerin yüksek olması	☐	☐	☐
Üretim kapasitenin sınırlılığı	☐	☐	☐
Bürokratik engeller	☐	☐	☐
Diğer (kısaca yazınız)	☐	☐	☐

1977 YILI İÇİN BEKLEYİŞLER

	Azalacak	Aynı Kalacak	Artacak
24. Satışlar (miktar olarak)	☐	☐	☐
25. Üretim (miktar olarak)	☐	☐	☐
26. Ham madde stokları (miktar olarak)	☐	☐	☐
27. Mamul stokları (miktar olarak)	☐	☐	☐
28. Ham madde ithalatı	☐	☐	☐
29. İhracat	☐	☐	☐
30. Hammadde fiyatları	☐	☐	☐
31. Mamul fiyatları	☐	☐	☐
32. İşçilik maliyetleri	☐	☐	☐
33. Kredi olanakları	☐	☐	☐
34. Yatırımlar	☐	☐	☐

Türk sanayicileri ve iş adamları derneği

Elî Acıman
Yılmaz Adıgüzel
Yılmaz Akar
Necatî Akçağlılar
Orhan Aker
İshak Alaton
E. Yılmaz Akçal
Haydar Akın
Rüşdü Akın
Cabi Akman
Haluk Aksüyek
Hulki Alisbah
Erdem Alp
Cahit Aral
Şener Aral
Sinâ Arbel
Fethî Arman
Haydar Aryal
Oktay Atasü
Cemal Atay
Cahit Aydoğan
Lütfî Banat
Pekin Baran
Lütfü Barutçu
Ergun Baskan
Ziya Bengü
Korkut Beriker
Feyyaz Berker
Fuat Bezmen
Refik Bezmen
Ahmet Binbir
Adnan Birgi
İbrahim Bodur
Osman Boyner
Ekrem Bulgun
Fred Burla
Mücahit Büktaş
Umur Büktaş
Haluk Cansın
Ali Rıza Çarmıklı
Orhan Çarmıklı
Fahri Çelikbaş
Hulusi Çetinoğlu

Özer Çiller
S. Rahmi Çolak
Süreyya Çolak
A. Oğuz Dağdelen
Sami Day
Rasın Demirsoy
Kemal Derinkök
Ralf Dinçkök
Ömer Dinçkök
Bülent Eczacıbaşı
Nejat Eczacıbaşı
Şakir Eczacıbaşı
Ünver Eğrikavuk
Muhittin Ekiz
Orhan Elam
Ekrem Elginkan
Tevfik Ercan
Esat Erda
Ayhan Erkaya
Mümin Erkunt
Bahri Ersöz
Şinasi Ertan
Muharrrem Eskiyanan
İ. Şevki Figen
Üzeyir Garîh
Muzaffer Gazioğlu
Şaban Gazioğlu
Rahmi Girginkoç
Nurullah Gezgîn
Erdoğan Gönül
Nihat Gökyiğlit
Asaf Güneri
Burhan Günergün
Hasan Güven
Kemal Haraççı
Kadir Hasoğlu
Mehmet Huntürk
Kemal Ilıcak
M. Orhan Işık
Kemal İnce
M. Fahri İkel
Jak Kamhi
Firuz Kanatlı

Ercüment Karacan
Oğuz Karahan
Demir Karamancı
Hami Kartay
İ. Halil Kaya
Nali Keçeli
Eren Kemahlı
Can Kırac
İnan Kırac
Asım Kocabıyık
Şahap Kocatopçu
M. Rahmi Koç
Vehbi Koç
Nurettin Koçak
Ali Koçman
Necmi Komili
Sabri Küçükönat
Sinan Kuraner
Arman Manukyan
Ali Mansur
Bercis Morova
Kemal Müderrisoğlu
Bernar Nahum
Hallit Narin
Ali Neyzi
Kâmil Oba
Behçet Osmanağaoğlu
Ergün Özakat
Meliş Özakat
Korkut Özal
Turgut Özal
İsmail Özdoğuran
Kemal Özdoğuran
Ahmet Özköseoğlu
Ergül Özkurt
Raşit Özsaruhan
Abdurrahman Özöner
Bedrettin Öztürk
Vedat Özsezen
Erol Sabancı
Sakıp Sabancı
Salahattin Sabuncuoğlu
Altan Sağanak

Faruk Sarç
Ahmet Sarmaz
Sefa Selgeçen
Kâmuran Sertel
Orhan H. Sertel
Erol Simavi
Dündar Soyer
Ertuğrul Soysal
Hüseyin Sungur
Ayhan Şahenk
Sabahattin Şenocak
M. Turgut Şeyhun
Mehmet Şuhubi
Fethi Tanalay
Sabri Tanik
Ziya Tansu
Şank Tara
Hamit Tatari
M. Osman Tatari
Bahattin Tatiş
Çetin Tokcan
Enis Tokcan
Nail Tokcan
Nezih Tunçsiper
Oktay Türegün
T. Güngör Uras
Ahmet Uzel
Sabri Ülker
Ferdî Vardarman
Mustafa Yalman
İdris Yamantürk
Hüseyin Yavuz
Özdemir Yazar
Memduh Yaşa
Selçuk Yaşar
Selman Yaşar
Hayrettin Yorgancıoğlu
Atilla Yurtçu
Tayyar Zaimoğlu
Mazhar Zorlu

KÂR AMACI GÜTMİYEN BİR KURULUŞ OLAN TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN
ARAŞTIRMA VE YAYINLARI ÜYELERİNİN DESTEK VE KATKILARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLMEKTEDİR.